

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 52)

**Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun
Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve
Millî Savunma ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonları
Raporları (1/342)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101.34/01125

6.2.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 15.1.1992 tarihinde kararlaştırılan "Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekte gönderilmiştir. Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Halen yürürlükte bulunan 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 3 üncü maddesi, Sağlık Bakanlığı tarafından açılan ve yönetilen okullardan mezun olan sağlık memurları ile bu okullara muadil öğretim yapan ve diplomaları anılan bakanlıkça onaylananların talimatnamelerinde yazılı olanlara münhasır kalmak şartıyla küçük ameliyeleri yapabilecekleri hükmünü amirdir. 1325 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilatı Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde, Silahlı Kuvvetlerin sağlık işlerinin yürütülmesi Millî Savunma Bakanının görevleri arasında sayılmıştır. 2955 sayılı Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanununun 7 nci maddesinde ise, GATA'nın görevleri sayılırken, birinci fıkranın (f) bendinde, "Silahlı Kuvvetler sağlık personelinin meslekî bilgilerini artırmak, barış ve savaşta askerî sağlık vazifeleri bakımından tekâmüllerini sağlamak amacıyla gerekli eğitim ve öğretimi yaptırmak" görevinden bahsedilmiştir. Keza 6283 sayılı Hemşirelik Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasında, tedavi eden hekimin tavsiyesi üzerine sağlık kurumlarında veya dışarıda hastalara deri altına, adale içine ve damar içine sırınga yapmak, hemşirelerin görev ve yetkileri arasında belirtilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde enjeksiyon, kırık tesbiti, turnike tatbiki ve benzeri küçük sıhhi ameliyeleri yapmaya yetkili personel miktarı çok yetersiz seviyede kalmaktadır. Sıhhiye kursu görmüş erbaş ve erlerin de ilgili kanunlara göre böyle bir yetkisi bulunmamaktadır. Halen başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindekiler olmak üzere, askerî birlikler, özellikle enjeksiyon yapacak personel konusunda sıkıntı içindedirler. Bu nedenle, Şahra Sıhhiye Okulu ve Eğitim Merkez Komutanlığında eğitimini başarı ile tamamlayan erbaş ve erlerin enjeksiyon yapabilmelerinin sağlanması konusunda birliklerden sürekli teklifler gelmektedir.

1219 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1928 tarihinden bu yana tıp alanındaki uygulamalarda önemli değişiklikler olmuş, örneğin dispoziibl enjektörler, enfersiyon ve diğer enjeksiyon komplikasyonlarını önemli ölçüde azaltmıştır. Kaldı ki, bir sıhhiye erbaş ve erinin yapabileceği ya da amirinin yapmasını emredebceği enjeksiyon tarzındaki ilaçların sayısı sınırlıdır. Bunlar adale içine veya deri altına zerk edilen antibiyotik, ağrı kesici, müsekkin ilaçlarla bilinen aşı ve bağışıklık serumlarından ibarettir. Bu grup ilaçların hiçbiri, kas içi ve deri altı tatbik ile ciddi komplikasyona sebep olmayacaktır.

Halen Samsun Sahra Sıhhiye Er Eğitim Merkezinde sıhhiye kursu gören erbaş ve erlere 3 aylık eğitimleri sırasında 40 saat tatbiki enjeksiyon dersi verilmektedir. Bu sürenin birlik ve kurumlarda yetkililer gözetiminde geliştirilmek kaydıyla yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca, 1219 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden bugüne kadar toplumumuzda okuma yazma oranındaki gelişme oldukça yüksek seviyeye erişmiştir. Türk Silahlı Kuvvetlerinde eğitilen sıhhiye erbaş ve erler en az ilkokul mezunu düzeyinde olduğundan, bu husus enjeksiyon ve benzeri küçük ameliyeler konusunda eğitim ve öğretim seviyesini artırmaktadır. Öte yandan, sıhhiye erbaş ve erlerin bazı küçük ameliyeleri ve enjeksiyonu yapabileceklerinin bilinmesi de o birlik ve kurumdaki personelin moralini psikolojik yönden yüksek seviyede tutacak, bu da Türk Silahlı Kuvvetlerinin savaş gücüne katkıda bulunacaktır. Kaldı ki, gelişmiş ülkelerin modern ordularında da (A.B.D.de olduğu gibi) bu şekil kurs görmüş sıhhiye erlerine enjeksiyon vs. küçük ameliyeleri yapma yetkisi verilmiştir.

Bu nedenlerle, Taslak ile, yukarıda açıklanan sıkıntıları giderecek ve ihtiyaca cevap verecek bir düzenleme getirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 3 üncü maddesi; ancak Sağlık Bakanlığı tarafından açılan ve yönetilen okullarla bu okullar eşidi öğretim yapan ve diplomaları anılan Bakanlıkça onaylanan sağlık memurlarının talimatnamelerinde yazılı olanlarla sınırlı kalmak şartıyla küçük ameliyeleri yapabileceği hükmünü amiridir. Türk Silahlı Kuvvetlerince yetiştirilen ve Sahra Sıhhiye Okulu ve Eğitim Merkez Komutanlığında eğitimini başarı ile bitiren sıhhiye sınıfına mensup erbaş ve erlere enjeksiyon ve diğer küçük sıhhi ameliyeleri yapabilmelerine imkân sağlayan herhangi bir hüküm kanunlarımızda yer almamaktadır. Bu nedenle, 1219 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine eklenecek fıkralarla; sıhhiye kursu görmüş erbaş ve erlere de, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yaptıkları süre ve görevle sınırlı olmak kaydıyla basit enjeksiyon, kırık tespiti, turnike tatbiki ve benzeri küçük sıhhi ameliyeleri yapabilme yetkisi tanınmaktadır. Bu yetkinin verilmesi ve kullanılması ile ilgili usul ve esaslara ilişkin ayrıntıların, Millî Savunma Bakanlığınca 6 ay içinde hazırlanıp Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikte gösterileceği de hükme bağlanmıştır.

Madde 2. — Yürürlük maddesidir.

Madde 3. — Yürütme maddesidir.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/342

Karar No. : 13

20.2.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 20.2.1992 tarihli 6 ncı Birleşiminde, Millî Savunma Bakanı ile Millî Savunma ve Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin iştirakiyle incelenip görüşüldü.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 3 üncü maddesi; Sağlık Bakanlığı tarafından açılan ve yönetilen okullardan mezun olan sağlık memurları ile bu okullara muadil öğretim yapan ve diplomaları anılan Bakanlıkça onaylananların, talimatnamelerinde yazılı hususlarla sınırlı kalmak şartıyla küçük ameliyeleri yapabilmelerine cevaz vermektedir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde küçük sıhhi ameliyeleri yapmaya yetkili personel miktarı çok yetersiz seviyede kalmasına rağmen; sıhhiye kursu görmüş erbaş ve erlerin, mevcut mevzuata göre, böyle bir yetkisi bulunmamaktadır.

Bu ihtiyacı karşılamak üzere hazırlanan tasarıda; sıhhiye kursu görmüş erbaş ve erlere de, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yaptıkları süre ve görevle sınırlı olmak kaydıyla basit enjeksiyon, kırık tespiti, turnike tatbiki ve benzeri küçük sıhhi ameliyeleri yapabilme yetkisinin tanınması amaçlanmıştır.

Tümü üzerinde yapılan müzakerelerden sonra, Türk Silahlı Kuvvetlerinin sağlık alanındaki bu ihtiyacını gidermeye matuf olarak hazırlanmış olan tasarı Komisyonumuzca da uygun görülerek maddelerinin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Baki Tuğ
Ankara
Sözcü
Mustafa Kaçmaz
Van
Üye
Celal Kürkoğlu
Adıyaman
Üye
Ethem Kelekçi
Afyon

Başkanvekili
Selim Sadak
Şırnak
Kâtip
M. Sabri Güner
Kars
Üye
Abuzer Tanrıverdi
Adıyaman
Üye
Yücel Seçkiner
Ankara

Üye
Ali Karataş
Antalya
Üye
Mukadder Başeğmez
İstanbul
Üye
İsmail Safa Giray
İstanbul
Üye
Nezhat Çobanoğlu
İzmir

Üye
Mehmet Cemal Öztaylan
Balıkesir
Üye
Gurhan Çelebican
İstanbul
Üye
Leyla Yeniyay Köseoğlu
İstanbul
Üye
Süha Tanık
İzmir

Üye
Faruk Saydam
Manisa

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 1/342
Karar No. : 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca Komisyonumuza havale edilen “Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 6 ncı birleşiminde, Sağlık Bakanı, Millî Savunma ve Sağlık Bakanlığı temsilcileri ile Türk Tabipleri Birliği temsilcisinin de katılması ile incelenip görüşülmüştür.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde kırık tespiti, turnike tatbiki, pansuman ve enjeksiyon gibi ilk yardım bazında yapılması gerekli küçük ve basit ameliyeleri yapacak yardımcı sağlık personeli sayısının çok yetersiz olması, sıhhiye sınıfına ayrılan er ve erbaşlara bu konuda üç ay eğitim verilmesine rağmen yasal yetkilerinin bulunmadığı, hâlen başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindekiler olmak üzere, askerî birliklerde sayılan sağlık işlemlerini yapacak personel konusunda sıkıntı çekildiği Millî Savunma Bakanlığı temsilcisi tarafından açıklanmış olup, sıhhiye sınıfına ayrılan er ve erbaşların kurs görmeleri suretiyle küçük ameliyeleri yapmasının uygun olduğu ve böylece personel ihtiyacının karşılanabileceği Sağlık Bakanı tarafından ifade edilmiştir.

Komisyon üyelerince; sıhhiye sınıfına ayrılacak ve kursa tabi olacak er ve erbaşların seçiminde, orta öğrenim görmüş olanların tercih edilmesi ve verilecek eğitim programı ile uygulamasında titizlik ve hassasiyetin gösterilmesi vurgulanmış ve bu hususların yönetmelikte belirtilmesi istenmiştir. Bu kişilere Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yaptıkları süre ve görevle sınırlı kalmak üzere küçük ve basit sıhhi ameliyeleri yapma yetkisi veren kanun tasarısı Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Tasarının birinci maddesinin ikinci fıkrasında geçen “küçük sıhhi ameliyeleri yapmaya yetkilidirler” cümlesindeki “ameliyeler” kelimesinin “işlemler” şeklinde değiştirilmesinin teknik düzeltme olarak Komisyon Başkanlığınca yapılması istenmiş ve düzeltilmiştir.

2 nci ve 3 üncü maddeler Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurula sunulmak üzere Başkanlık Makamına saygı ile arz olunur.

Başkan
Ahmet Küçükkel
Elazığ
Sözcü
İsmet Attila
Afyon
Üye
H. İbrahim Özsoy
Afyon
Üye
Mustafa Zeydan
Hakkari
Üye
M. Kâzım Dinç
Kocaeli
Üye
İbrahim Arısoy
Niğde
Üye
Mustafa Kılıçarslan
Sakarya
Üye
Kemalettin Göktaş
Trabzon

Başkanvekili
Ali Uyar
Hatay
Kâtip
Süleyman Hatinoğlu
Artvin
Üye
M. Salim Ensarioğlu
Diyarbakır
Üye
Emin Kul
İstanbul
Üye
M. Emin Sever
Muş
Üye
Cemal Alişan
Samsun
Üye
A. Fevzi İnceöz
Tokat
Üye
Fahri Gündüz
Uşak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 11.4.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetlerince yetiştirilen sıhhiye sınıfına mensup erbaş ve erler de, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yaptıkları süre ve görevle sınırlı olmak üzere, küçük sıhhi ameliyeleri yapmaya yetkilidirler.

Yukarıdaki fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Millî Savunma Bakanlığınca altı ay içinde hazırlanıp Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar-Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

G. İleri

Devlet Bakanı

O. Kılercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

K. Töptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tandır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Töpcü

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı V.

İ. Téz

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 11.4.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetlerince yetiştirilen sıhhiye sınıfına mensup erbaş ve erler de, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yaptıkları süre ve görevle sınırlı olmak üzere, küçük sıhhi işlemleri yapmaya yetkilidirler.

Yukarıdaki fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Millî Savunma Bakanlığınca altı ay içinde hazırlanıp Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.